

Проблемите со кои египетскиот мршојадец се соочува

НАКРАТКО...

Децата прават „Акционен план“ за египетскиот мршојадец; имаат бура на идеи за заканите со кои тој се соочува, го пополнуваат дрвото на проблеми за видот, предложуваат конкретни решенија за секој проблем со кој тој се соочува и ги забележуваат групите на луѓе (засегнатите страни) кои се вклучени во креирањето на решение за секој проблем.

ЦЕЛ

Учениците се способни да ги идентификуваат заканите за египетскиот мршојадец, се фокусираат на последиците од секоја закана врз видот, ги лоцираат засегнатите страни вклучени во креирањето на проблеми или на решенија.

МАТЕРИЈАЛИ

- Копии од листовите за активности
- Моливи
- Боички
- Кафена хартија
- Бели листови

ВОЗРАСТ

9+ години

ВРЕМЕТРАЕЊЕ

90 минути, повеќе доколку е потребно

ОПИС

Водачот ги групира децата, давајќи и на секоја група една копија од листот „Личната карта на египетскиот мршојадец“, за тие да можат да научат за основните карактеристики на видот и за неговите навики. Од децата се бара да нацртаат празна табела (види подолу) и да ја пополнат со основните информации за видот и се поттикнуваат да мислат за заканите со кои тој се соочува, врз база на она што го прочитале, но и она на кое што се сеќаваат од претходните активности.

Име на видот:

Живеалиште:

Храна:

Посебни
карактеристики:

Зошто е загрозен:

Секоја група ги прикажува проблемите и последователното влијание врз египетскиот мршојадец во форма на дрво. Групите цртаат „дрво“ на кафена хартија, како она прикажано подолу. Како алтернатива,

може да се послужат со копии од листовите „Дрво на проблеми“.

Тие треба да го напишат следново:

- **Во стеблото**, главниот проблем со кој египетскиот мршојадец се соочува (пр. истребување)
- **Во корењата**, заканите
- **Во гранките**, последиците кои заканите ги имаат врз видот

Водачот може да ги искористи долунаведените информации за успешно да ги насочи групите.

Проблеми и причинители

Вознемирување

Градење на инфраструктура (патишта, паркови на ветерници), рудници, посетување на местата на гнездење

Намалена достапност на храна

Напуштање на руралните средини, зголемување на земјоделството, пренаменување на земјата, напуштање на традиционалното сточарство

Смртност

Отровни мамки, струјни удари или судири со далекуводи, ловокрадство или судир со ветерници

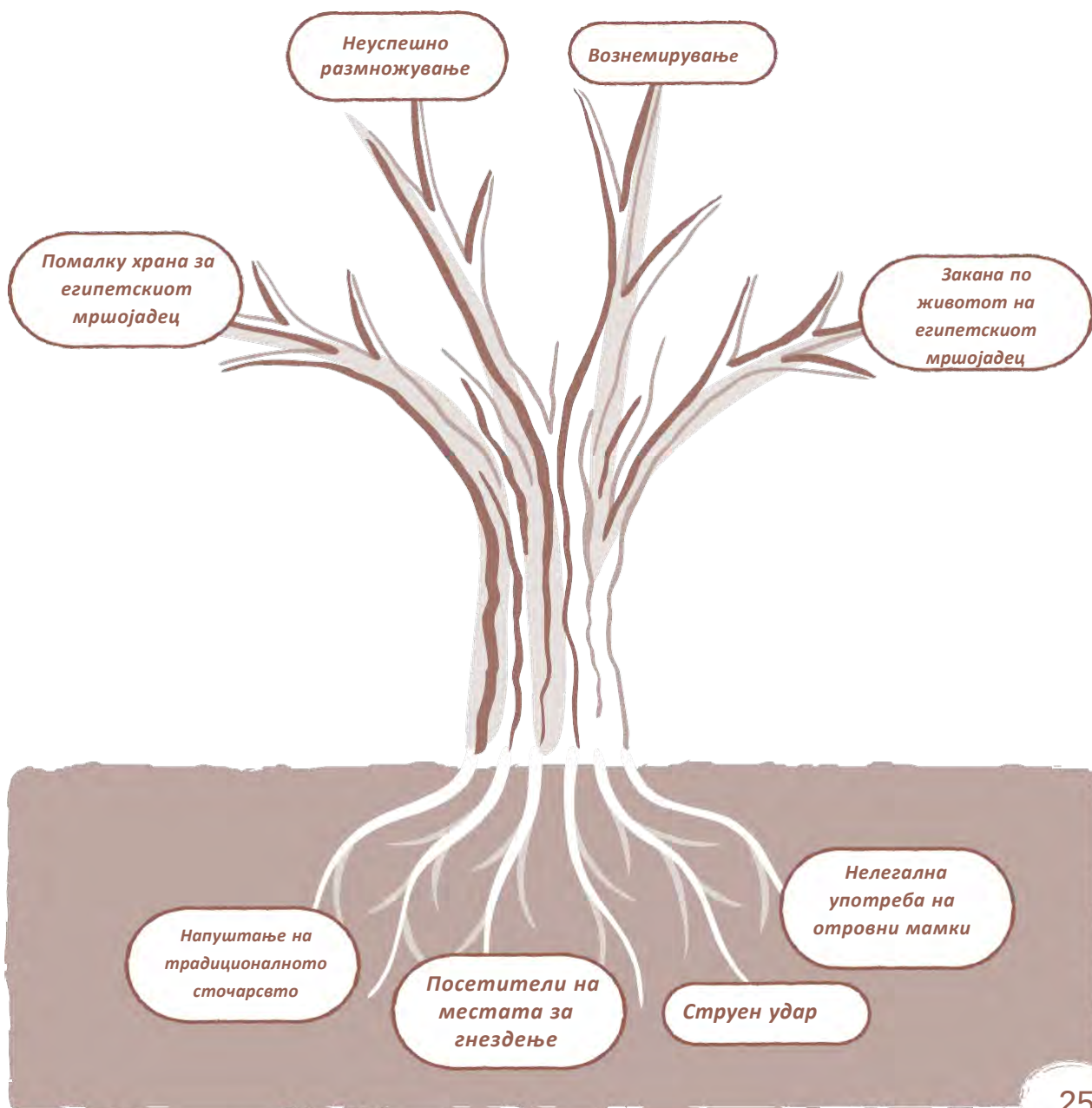
Неуспешно размножување

Намалена достапност на храна, предаторство од други видови, мала популација, вознемирување на гнездото

На крајот, децата предложуваат решенија на проблемите, пишувајќи ги на мали ливчиња кои што ги претставуваат лисјата на дрвото и ги лепат на гранките, со што „ги решаваат“ проблемите и го украсуваат дрвото!

Водачот може да го прошири разговорот со

- Проблемите со кои луѓето или другите видови се соочуваат поради нелегалното користење на отровни мамки
- Напуштањето на традиционалното сточарство итн.

КОЈ МОЖЕ ДА НАПРАВИ ПРОМЕНА...

Децата, поделени во групи, дискутираат за потенцијалните засегнати страни вклучени во креирањето и решавањето на истакнатите проблеми.

На празна страница, тие цртаат две табели со нивните заклучоци. Во првата колона ги пишуваат заканите со кои видот се соочува (во првата табела, како во следниот пример) и решенијата (во втората табела), а во првиот ред ги пишуваат засегнатите страни (заеднички за двете табели).

Кога проблем или решение ќе се поврзе со дадена засегната страна, се обележува со „X“.

Групите тогаш сфаќаат дека во многу (ако не и во сите) случаи, истите засегнати страни се дел од проблемот, но и решение за него.

ПРОБЛЕМИ	СТОЧАРИ	ЗЕМЈОДЕЛЦИ	ЖИТЕЛИ/ ПОСЕТИТЕЛИ/ ЦИВИЛИ	ЈАС	ЛОВЦИ	ВЛАСТИ
Нелегално користење на отровни мамки	•	•	•	•	•	•
Намалување на достапната храна	•		•			•
Напуштање на традиционалните земјоделски методи		•	•			•
Уништување/загуба на живеалиштето	•	•	•	•	•	•
Вознемирување			•	•	•	

Откако ќе ги завршат табелите, се враќаат на дрвото кое што го направиле. Ги запишуваат на ливчиња засегнатите страни кои можат да придонесат за решението на проблемите и кои можат да соработуваат со нив за наоѓање на решенија.

Може да се консултираат со листот „Здружението на египетскиот мршојадец“, во кој се наведени засегнатите страни кои може да дејствуваат за видот.

Ги лепат ливчињата до соодветниот проблем и дискутираат за важноста од соработка со различните засегнати страни:

- Кои засегнати страни мора да соработуваат за да го решат проблемот?
- Со кои засегнати страни можеме ние да соработуваме за да му помогнеме на египетскиот мршојадец?

Акција за египетскиот мршојадец!

Децата може да подготват листа со институции кои можат да помогнат во заштитата на египетскиот мршојадец. Децата исто така ќе работат и во групи за да комуницираат со дадените институции и да добијат информации што тие можат да направат за да помогнат при отстранувањето на заканите за видот.

Личната карта на египетскиот мршојадец

Опис

Египетскиот мршојадец е најмалиот од четирите мршојадци во Европа. Положува едно или две јајца кои се инкубираат од страна на двајцата родители 42 дена. Младите египетски мршојадци можат да летаат и да бараат храна сами после 70-85 дена, а неколку дена потоа се спремни да ја започнат својата миграција. Размножувањето започнува на возраст од 5 или 6 години. Тој се храни со мртви животни во руралните области, како со и желки и гуштети кои успева да ги лоцира додека едри на небото.

Миграција

Египетскиот мршојадец е единствениот миграторен мршојадец во Европа. Секоја есен, прелетува повеќе од 5 000 километри за да стигне до презимувалиштето во Африка, а се враќа на Балканскиот полуостров на пролет. На патот кон Африка, ги поминува земјите од Блискиот Исток (Израел, Јордан, Саудиска Арабија, Лебанон, Сирија и Турција) и некои африкански држави (Египет, Чад, Етиопија, Нигер, Нигерија, Ливбија, Судан, Џибути, Еритреја), каде што презимува.

Живеалиште

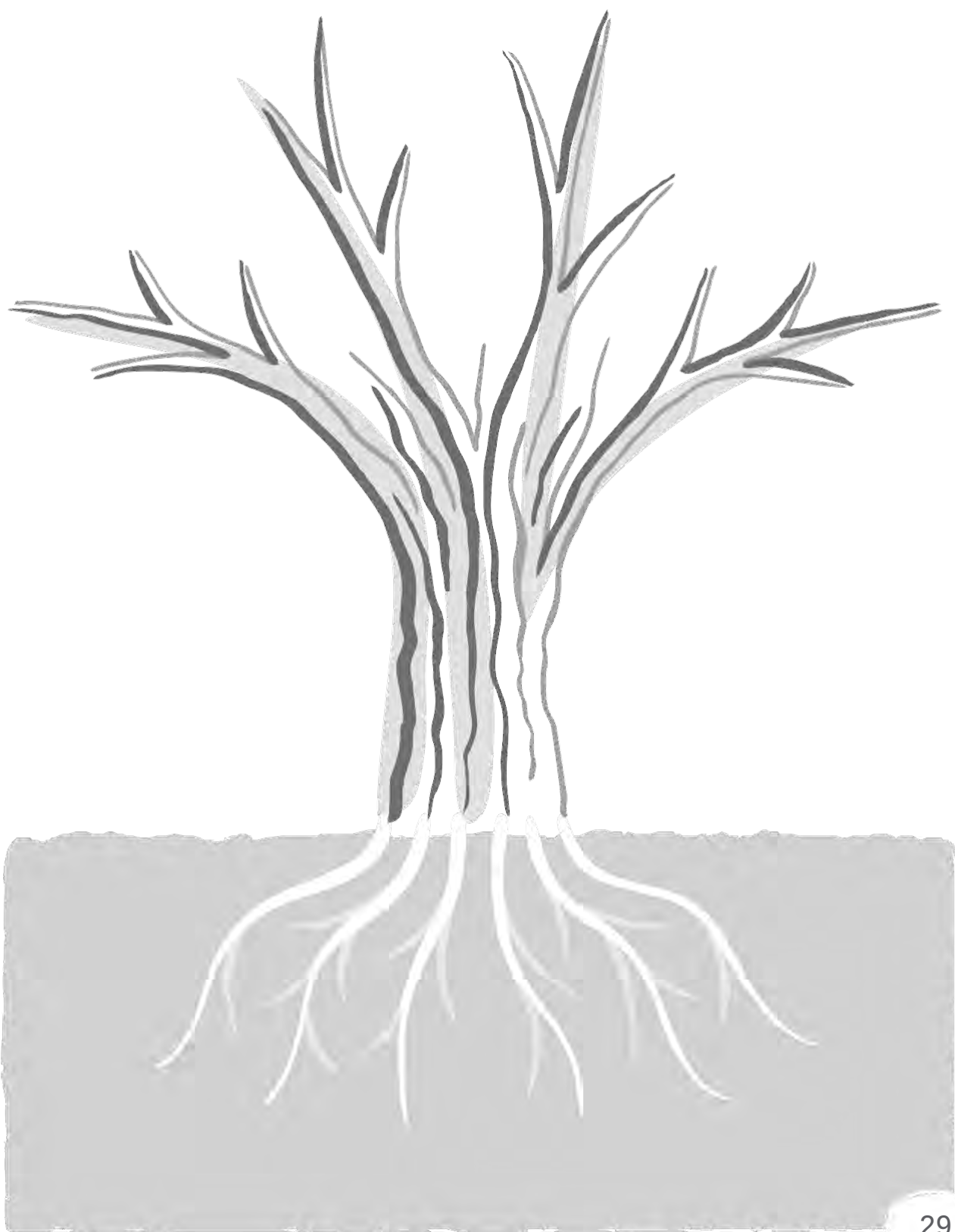
Египетскиот мршојадец претпочита ридести области, бидејќи се гнезди на карпи и клисури. Претпочита да остане во близина на луѓе, главно сточари. Главната причина е зголемената шанса да најде мртва стока. Исто така, тој „позајмува“ волна од трлата и ја користи да го омекне гнездото.

Закани

Египетскиот мршојадец е глобално загрозен вид и неговата популација на Балканот е намалена за повеќе од 80% во последните 30 години, сведувајќи ја на бројка од помалку од 70 парови. Во Северна Македонија има само 13 парови. Причината за овој остар пад не лежи само на Балканот, туку и во неговата миграторна патека.

Дрво на проблеми

Пополни го стеблото на дрвото со главната закана со која што египетскиот мршојадец се соочува, во корењата испиши ги сите закани, а во гранките последиците кои овие закани ги носат:

Здружението на египетскиот мршојадец

ОПСЕГ	АКТИВНОСТ	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ
Намалување на отровните мамки	Повеќе патроли за наоѓање мамки	- Шумарски служби - Активисти против труење на животни
	Евидентирање на случаите на труење	- Шумарски служби - Организации за животна средина - Министерство за животна средина
	Поставување на електрични огради за сточарите околу местата кои египетскиот мршојадец ги посетува	- Тела за управување со заштитени подрачја - Организации за животна средина
	Зголемување на казните за нелегално користење на отровни мамки	- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство - Министерство за животна средина - Ветеринарни служби
Намалување на вознемирувањето на египетскиот мршојадец за време на сезоната за парење	Прогласување на заштитени подрачја околу местата каде што мршојадците се гнездат	- Шумарски служби - Тела за управување со заштитени подрачја - Министерство за животна средина
	Забрана за рекреативни активности на местата каде што мршојадците се размножуваат за време на сезоната за парење	- Шумарски служби - Тела за управување со заштитени подрачја - Министерство за животна средина
Ублажување на опасноста од судар со ветерници	Означување на зони без ветерници околу териториите на египетскиот мршојадец	- Министерство за животна средина - Организации за животна средина - Тела за управување со заштитени подрачја
Ублажување на опасноста од струен удар и судар со далекуводи	Изолација на опасните столбови и инсталација на рефлектори на далекуводите на местата каде што египетскиот мршојадец се размножува	ЕВН
Јавна свест и едукација	Печатење и дистрибуција на информативни материјали за заштита на египетскиот мршојадец, настани	- Организации за животна средина - Министерство за животна средина - Тела за управување со заштитени подрачја
	Развивање на јавната свест и едукација, кампањи против отровни мамки	- Организации за животна средина - Општини - Тела за управување со заштитени подрачја - Министерство за животна средина
	Информирање на земјоделските аптеки	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство